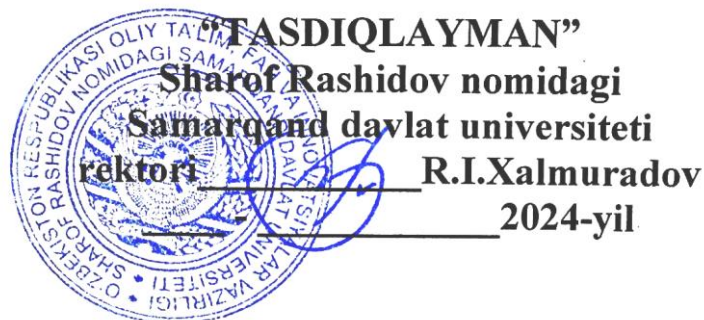

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**SHAROF RASHIDOV NOMIDAGI
SAMARQAND DAVLAT UNIVERSITETI**

**07.00.03 – JAHON TARIXI IXTISOSLIGI BO‘YICHA TAYANCH
DOKTORANTURAGA KIRISH SINOV LARI UCHUN MUTAXASSISLIK
FANLARIDAN**

DASTUR VA BAHOLASH MEZONI

Samarqand – 2024

Annotatsiya:

Dastur 07.00.03 – Jahon tarixi ixtisosligiga kiruvchilar uchun 70220301 – Tarix (mamlakatlar va yo‘nalishlar bo‘yicha) mutaxassisliklarining 2022-yilda tasdiqlangan o‘quv rejasidagi asosiy fanlar asosida tuzildi.

Tuzuvchilar:

M.M.Xashimova	–	SamDU, Jahon tarixi kafedrası dotsenti, tarix fanlari nomzodi
F.Sh.Rashidova	–	SamDU, Jahon tarixi kafedrası dotsenti, tarix fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)

Dastur Tarix fakultetining 2024-yil 29-avgustdagi 1-sonli Kengash yig‘ilishida muhokama qilingan va tasdiqlashga tavsiya etilgan.

KIRISH

Ushbu dastur xalqimizning eng qadimgi zamonlardan to hozirgi kunlarga bosib o'tgan uzoq va murakkab tarixiy yo'lini, ijtimoiy-siyosiy, iqtisodiy, madaniy va ma'naviy hayotini xolisona o'rganish, mamlakatimizning demokratlashtirish va iqtisodiyotni bozor tamoyillari, jahon hamjamiyatiga har tomonlama integratsiyasini chuqurlashtirish, xorijiy mamlakatlarning ijtimoiy-iqtisodiy, siyosiy va madaniy taraqqiyotini ilmiy va amaliy ahamiyatini hamda fanning rivojlanish qonuniyatlari va tamoyillari, fanning tarkibi va tuzilishi, uni tashkil qilish va boshqarish, fanning tasnifi kabi masalalar ahamiyati ochib beriladi hamda "Kadrlar tayyorlash milliy dasturi"da ko'rsatib o'tilgan talaba-yoshlarning tarixiy dunyoqarashini boyitish, ularda mustaqil fikrni qaror toptirish, tarixni mukammal darajada bilish, insoniyat sivilizatsiyasining yutuqlaridan va tajribasidan to'la bahramand bo'lish, umuminsoniy qadriyatlarni anglab etishga ko'maklashish va dunyo miqyosida mavjud bo'lgan muammolarning tarixiy ildizlarini izlab topish kabi dolzarb masalalarni o'rganadi.

Shuningdek, 2016-yil 30-dekabrda O'zbekiston Prezidenti Shavkat Mirziyoyev mamlakatimizning yetakchi olimlari, ziyolilari, akademiklari, bir so'z bilan aytganda ilm ahli bilan uchrashib, ular bilan ilm-fanni yanada rivojlantirish, fan, ta'lim va ishlab chiqarish integratsiyasini amalga oshirish borasidagi ishlari bu boradagi sezilarli qadam bo'ldi.

"Tarix" fani haqidagi bilimlarni qaror topshirish mavjud ilmiy adbiyotlar va zamonaviy nazariyalar hamda olib borilayotgan tadqiqot ishlarini o'rganish, fan bo'yicha to'plangan ilg'or tajribalar, kadrlar buyurtmachilarining fikr, talab va takliflari kabi masalalarni o'z ichiga qamrab oladi.

Asosiy qism:

Bugungi kunda mamlakatimizning jahon hamjamiyatiga har tomonlama integratsiyasini chuqurlashtirish kabi dolzarb masalani xorijiy mamlakatlarning ijtimoiy-iqtisodiy, siyosiy va madaniy taraqqiyotini tarixiy nuqtai nazardan o'rganmasdan hal etib bo'lmaydi. Jahon tarixini mukammal darajada bilmoq insoniyat sivilizatsiyasining yutuqlaridan va tajribasidan to'la bahramand qiladi, umuminsoniy qadriyatlarni anglab etishga ko'maklashadi va dunyo miqyosida mavjud bo'lgan muammolarning tarixiy ildizlarini izlab topishga imkoniyat yaratadi. Jahon tarixi bo'yicha chuqur bilimlarga ega bo'lish talabalarning dunyoqarashini kengaytirish yo'lidagi eng samarali vosita sifatida ahamiyatlidir. Qolaversa, mamlakatimiz hamkorlik qilayotgan davlatlarning rivojlanish darajasini, xalqlarning mentaliteti, urf-odatlarini, madaniyatini tushunib etish uchun ham jahon tarixi fanining beqiyos ahamiyatini tan olish kerak. Dunyo xalqlarining ijtimoiy-iqtisodiy, siyosiy, madaniy va etnik evolyusiyasining asosiy bosqichlari, hamda yo'nalishlari haqida bakalavriat talabalari har tomonlama bilim va ko'nikmalarga ega bo'ladilar.

Jahon tarixini davrlashtirishdan kelib chiqqan holda ushbu mutaxassislik bo'yicha magistratura bosqichida o'qishni davom ettirish maqsadida bo'lgan talabgorlar uchta davr: o'rta asrlar, yangi va eng yangi zamon davri tarixi bo'yicha egallagan bilimlari yana bir bor ko'rsatishlari talab etiladi. Ushbu dastur oliy va

o'рта-maxsus ta'lim vazirligi tomonidan bakalvriat ta'lim bosqichi tarix yo'nalishining jahon tarixi fani bo'yicha namunaviy dastur asosida o'tilgan mavzularni qamrab oladi.

O'рта asrlar Yevropasi tarixi tarixshunosligi va manbashunosligining dolzarb masalalari fani bo'yicha:

“O'рта asrlar” atamasining G'arbiy Yevropa va Sharq davlatlari tarixida qo'llanilishi. Feodalizmning mohiyati va tarixshunoslikda uning kelib chiqish masalasining o'rganilishi. Ma'rifatparvarlik davri tarixchilari tomonidan o'рта asrlar tarixining o'rganilishi. Varvar qirollari tarixining tarixshunosligi. Varvar qirolliklarining tashkil topishi. Qadimgi germanlar tarixiga oid manbalar. Qadimgi slavyanlar tarixiga oid manbalar. Ilk slavyan davlatlarining tashkil topishi. Slavyan qabilalari guruhlari va ularning joylashuv geografiyasi. “Sali va Ripuar haqiqatlari” tarixiy manba sifatida. Xlodvig davrida Franklar davlati. Karolinglar sulolasi davrida mulkiy munosabatlar va ijtimoiy tabaqalanish. Buyuk Karl imperiyasi. Imperiyaning parchalanib ketish sabablari. Sharqiy Rim imperiyasi – Vizantiyaning tashkil topishi. Vizantiya tarixi bo'yicha manbalar. Vizantiya Yustinian I davrida. Foma Slavyanin boshchiligidagi qo'zg'olon. Ilk o'рта asrlarda Vizantiyada agrar munosabatlar. Vizantiya tarixi tarixshunosligi. Komninlar. Hukmron sulolalar davrida Vizantiya tashqi siyosati. Lotin imperiyasi. Imperiyaning qulashi.

O'рта asr Yevropa shaharlarining paydo bo'lishi. O'рта asrlarda savdo (XI-XV asrlar). O'рта asrlar shaharlari tarixi tarixshunosligi. Klermon sobori va salib yurishlarining boshlanishi. Salibchilarning diniy-ritsarlik ordenlari. Salib yurishlari. Salib yurishlari tarixi bo'yicha manbalar.

Anglo-saks qirolliklarining tashkil topishi. O'рта asrlar Angliya tarixi bo'yicha manbalar. Angliya Vilgelm I Bosqinchi davrida. Genrix II ning sud va harbiy islohoti. Ioann Yersizning ichki va tashqi siyosati. Angliyada parlamentning vujudga kelishi. Angliyada Uot Tayler qo'zg'oloni. O'рта asrlarda Angliya tarixining tarixshunosligi. Fransiyada kapetinglar sulolasining hokimiyatga kelishi. Filipp IV davrida Fransiya. General shtatlarning chaqirilishi. Papalikning «Avinon qamali». Yuz yillik urushning boshlanish sabablari va borishi. XI-XV asrlarda Fransiyada xalq qo'zg'olon. Fransiyaning siyosiy birlashtirishning tugallanishi. Fransiyaning o'рта asrlar tarixshunosligi.

Germaniyada saksoniyaliklar sulolasi hukmronligining o'rnatilishi. Otton I ning cherkov siyosati. German xalqining «Muqaddas Rim imperiyasi»ning tashkil topishi. Frankonlar, shtaufen, gabsburglar davrida Muqaddas Rim imperiyasi. Karl IV Luksemburgning «Oltin bullasi» va Germaniyada feodal tarqoqlikning kuchayishi.

Ispaniyaga arablar hujumi. Ispaniyada arablar madaniyati. Rekonkista harakati va bosqichlari. Pireney yarim orolida mustaqil davlatlarning tashkil topishi. Yagona ispan davlati. Kortesar faoliyati. O'рта asrlar Ispaniya tarixining tarixshunoslikda o'rganilishi. Ilk Italiya gumanizmi. XIII-XV asrlarda Italiya shahar-davlatlarining ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy rivojlanishi. Italiyada xalq qo'zg'olonlari. Ilk uyg'onish davri Italiya san'ati. O'рта asrlar Italiya tarixining

tarixshunoslikda o'rganilishi. Vikinglar davri. XI-XV asrlarda Shimoliy Yevropa davlatlari.

XI-XV asrlarda Janubiy slavyan davlatlari: Bolgariya, Xorvatiya, Serbiya. XI-XV asrlarda g'arbiy slavyan davlatlari: Polsha, Chexiya. Ko'p millatli Rech Pospolitayaning tashkil topishi (Lyublin uniyasi). O'rta asrlar davrida Vengriya, Valaxiya, Moldoviya, Transilvaniya. XI-XV asrlarda Shimoliy Afrika va Yaqin Sharq davlatlari. XI-XV asrlarda Yevropa madaniyati. Buyuk Karlning slavyan, avar va bavarlarga qarshi. Buyuk Karlning sud va harbiy sohadagi islohotlari. Vizantiya imperiyasida davlat ma'muriyati. Libellyar shartnomasi va emfitevzis haqida malumot bering. Ilk o'rta asrlarda Navarra va Aragon qirolligi. XI-XIII asrlarda Fransiyada ichki kolonizatsiya siyosati. Fransiyada yuz yillik urush davridagi Parij qo'zg'oloni. Angliyada XII asrdagi baronlar isyoni. Italiyada Tiraniyaning o'rnatilishi. Polsha-Litva uniyasi va uning siyosati.

Buyuk geografik kashfiyotlarning boshlanish sabablari. Xristofor Kolumb. Vasko da Gama. Dunyo aylana birinchi sayohat. Buyuk geografik kashfiyotlarning tarixi bo'yicha manbalar. Germaniya Reformatsiya davrida. Martin Lyuter ta'limoti. Germaniyada 1525-yildagi dehqonlar urushi. Niderlandiya burjua inqilobi.

O'rta asr feodal jamiyati xristian dini va cherkovi. Papalikning quchayishi. Inkvizitsiya sudi. XVI-XVII asrlar boshlarida Angliya. Agrar to'ntaruv va g'ov tutish. Tyudorlar sulolasi. Angliyada reformatsiya. Robert Ket qo'zg'oloni. Angliya absolyutizmining o'ziga xos xususiyatlari. XVI asrda Angliya madaniyati. Fransiyada gugenotlar urushi. Fransiyada absolyutizmning qaror topishi. Kardinal Rishle "Siyosiy Vasiyatnomasi". Boburiylar davrida Hindiston (XVI-XVII asrlarda).

Yangi va eng yangi davr tarixshunosligi va manbashunosligining asosiy yo'nalishlari fani bo'yicha:

Yangi tarix davrlarining o'ziga xos xususiyatlari. Yangi zamon davri tarixshunosligi. XVII asr ingliz burjua inqilobi. Styuartlar hokimiyatining tiklanishi. Angliyada 1688 yilgi «Shonli» inqilob. Angliyada agrar to'ntaruv va uning ijtimoiy-iqtisodiy oqibatlari. Angliyada sanoat to'ntaruvi. Angliyada chartistlar harakati. Shimoliy Amerikada mustaqillik uchun kurash (1775-1783) va AQShning tashkil topishi. AQSh konstitutsiyasining qabul qilinishi va uning tarixiy ahamiyati. AQShda fuqarolar urushi va uning oqibatlari. XIX asr oxiri XX asr boshlarida AQSh iqtisodiy taraqqiyoti. XIX asr oxiri – XX asr boshlarida AQShning tashqi siyosati. Lyudovik XIV hukmronligi davrida Fransiya. Lyudovik XV davrida tashqi siyosat. XVIII asr fransuz burjua inqilobi. Fransiyada yakobinchilar hukumatining ichki va tashqi siyosati. Direktoriya va Konsullik davrida Fransiya. Napoleon Bonapartning ichki siyosati. Fransiyada Birinchi imperiyaning tashkil topishi. Birinchi imperiyaning tashqi siyosati. Vena kongressi va uning qarorlari. "Muqaddas ittifoq" va uning kongresslari. 1848-1849-yillarda Fransiya inqilobi. Fransiyada Ikkinchi imperiyaning o'rnatilishi. Ikkinchi imperiyaning ichki va tashqi siyosati. 1848-1849-yillarda Italiya inqilobi. 1848-

1849-yillarda Avstro-Vengriya inqilobi. 1848-1849-yillar inqiloblarining tarixshunosligi. AQShda fuqarolar urushi (1861-1865). AQSh fuqarolari urushining tarixshunosligi. Italiyaning birlashtirilishi. Bismark hukumatining ichki siyosati. Germaniyani birlashtirish uchun kurash. Shimoliy Germaniya ittifoqi. Kichik Germaniya rejasi. Buyuk Germaniya rejasi. Janubiy Germaniya davlatlari. Fransiya-Prussiya urushi. Uch imperator kelishuvi. Germaniya-Fransiya munosabatlari (1871-1875). Otto fon Bismark hukumatining ichki va tashqi siyosati (1876-1890). Rossiyada Pyotr I islohotlari. Yekaterina II hukmronligi davrida Rossiya. Aleksandr I ning ichki va tashqi siyosati. Aleksandr II islohotlari. XIX asr ikkinchi yarmida Rossiya tashqi siyosati. 1877-1878 yillardagi Rus-turk urushi va berlin konferensiyasi.

Uchinchi respublika davrida Fransiya. “Dreyfus ishi” va Panama mojarosi. XIX asrning oxirgi choragida Angliyaning ichki siyosati. XIX asr oxiri – XX asr boshlarida Angliyaning tashqi siyosati. Vilgelm II hukmronligi davrida Germaniya. Avstro-Vengriya dualistik monarxiyasi. XIX asr oxiri – XX asr boshlarida Italiya. XIX asr oxiri – XX asr boshlarida AQShning tashqi siyosati. XIX asr oxirgi choragida AQShda iqtisodiy taraqqiyot. XIX asr oxiri – XX asr boshlarida sharqiy-janubiy slavyanlar. Xitoyda taypinlar harakati. Eronda babidlar qo‘zg‘oloni. Meydzi inqilobi va Yaponiyada burjua islohotlari. Hindistonda sipohiyalar qo‘zg‘oloni. XIX asr oxiri – XX asr boshlarida Afg‘oniston. XIX asr oxiri – XX asr boshlarida Usmoniylik imperiyasi. Yevropadagi harbiy-siyosiy bloklar: Uchlar ittifoqi. Yevropadagi harbiy-siyosiy bloklar: Antanta. XIX asr oxirgi choragidagi xalqaro munosabatlar. XX asr boshlaridagi harbiy inqirozlar. «Bolqon ittifoqi»ning vujudga kelishi va Bolqon urushlari. Saraevodagi qotillik va Birinchi jahon urushining boshlanishi. Birinchi jahon urushining 1914-1916 yillardagi harbiy harakatlari. Birinchi jahon urushida 1916-1918 yillardagi harbiy harakatlar. Birinchi jahon urushining yakunlari va oqibatlari. Birinchi jahon urushining chet el tarixshunosligi. XIX asr oxiri – XX asr boshlarida harbiy-siyosiy ittifoqlarning tashkil topishi.

Yangi zamon davrida xalqaro munosabatlar. 30 yillik urushdan so‘ng Yevropaning siyosiy xaritasi. Tashqi siyosat va diplomatiyaga doir muassasalar. Yevropa davlatlari tashqi siyosati va diplomatiyasining asosiy jihatlari. Yevropada Fransiyaning hukmronlik davri. Lyudovik XIV asrning tashqi siyosati va diplomatiyasi. Nimvegen sulhi. Franko-golland raqobati. Vilgelm Oranskiy diplomatiyasi. XVII asr ingliz burjua inqilobi va xalqaro siyosatdagi yangi munosabatlar. Angliyada «Uzoq parlament» diplomatiyasi. Kromvel va uning tarixdagi o‘rni. Yosh ingliz respublikasi (1649-1688). Tashqi siyosatdagi asosiy yo‘nalishlar. Styuartlar hukmronligining tiklanish davrida ingliz diplomatiyasi. 1688 yildagi davlat to‘ntaruvining xalqaro munosabatlarga ta’siri.

XVIII asr birinchi yarmida Rossiya diplomatiyasi. Petr I hukmronligi davrida diplomatik muassasalar va ularning faoliyati. Petr I diplomat sifatida. Ispaniya merosi uchun urush (1701-1714). Utrext sulhi. Polsha masalasi. Xalqaro munosabatlarda (1730-1735). Avstriya merosi uchun urush (1740-1748) va diplomatiya. Avstriya-Prussiya raqobati. Fridrix II diplomatiyasi. Lyudovik XV

davrida fransuz diplomatiyasi. XVIII asr birinchi yarmida Angliya tashqi siyosati. Uilyam Pitt Katta diplomatiyasi.

Anglo-fransuz raqobati. Yetti yillik urush (1756-1763) ning diplomatik tayyorlanishi. Asosiy janglari. Rus armiyasining muvaffaqiyatlari. Prussiyaning qutqarilishi. Urushning yakuni va natijalari. Sulh shartnomalarining imzolanishi. YekaterinaII diplomatiyasi. Rossiyaning diplomatik muassasalari. Rossiya-Turkiya munosabatlari. Amerika respublikasining diplomatiyasi. Maxfiy yozishmalar komiteti. Saylas Dip missiyasi. Benjamin Franklin diplomatiyasi. Yevropa davlatlarining Shimoliy Amerikadagi mustaqillik urushiga munosabatlari. Mustaqillik urushining yakuni va oqibatlari. XVIII asr fransuz burjua inqilobi va Yevropada xalqaro munosabatlar. Lyudovik XVI diplomatiyasi. Yevropa diplomatiyasi (1789-1792). Inqilobiy Fransiya diplomatiyasi. Termidorlar va Direktoriya davrida Fransiya tashqi siyosati. Napoleon Bonapart diplomatiyasi. Sharl Moris Taleyan mohir diplomat sifatida. Vena kongressi. Germaniya ittifoqi. Polsha va Saksoniya masalalari. Muqaddas ittifoq.

AQShdagi ikki ijtimoiy-iqtisodiy tizim. Fuqarolar urushining diplomatik jihatdan kelib chiqishi. Yevropa davlatlarining fuqarolar urushiga munosabatlari. Yevropada antiamerika koalitsiyasi. Angliya, Fransiya va Ispaniyaning Meksikaga intervensiyasi. AQShdagi fuqarolar urushiga Rossiya diplomatiyasining munosabatlari. AQSh diplomatiyasining tamoyillari. A.Linkoln diplomatiyasi. Quldorlik shtatlari konfederatsiyasining diplomatiyasi. AQShda ikkinchi burjua inqilobining oqibatlari va tarixiy ahamiyati.

Shleyzvig-Golshteyn masalasi va Daniyaga qarshi urush. Avstriya-Prussiya raqobati. Avstriya-Prussiya-Italiya urushi. Praga sulhi. Shimoliy Germaniya ittifoqi. Fransiya va Prussiya diplomatiyasida Luksemburg masalasi. Urushning diplomatik tayyorlanishi. Fransiyaning jangari loyihalari. Bismark va Benedetti. Vilgelm I va Benedetti. Yevropadagi xalqaro vaziyat. Davlatlarning Fransiya-Prussiya urushiga munosabatlari. Fransiya-Prussiya urushining boshlanishi.

Frankfurt sulhidan soʻng Fransiyaning xalqaro ahvoli. Franko-german munosabatlari. Fransiyaning boʻlgʻusi ittifoqchilari. Bismark diplomatiyasi. Fransiyaning ittifoqchilardan mahrum qilishga urinish. Uch imperator ittifoqi. Andrashi diplomatiyasi. Ikki kanslarning diplomatik kurashi. Vilgelm I ning Peterburgga safari. Avstriyaning harbiy konvensiyalarga qoʻshilmasligi. Shyonbrunn shartnomasi. Fransiya va Germaniya oʻrtasida yangidan urush havfining paydo boʻlishi. Germaniyaning harbiy qonuni. Frans Iosifning Peterburga safari. Franko-german ziddiyatiga Angliyaning munosabati. Germaniya-Rossiya munosabatlari. Radovis missiyasi. Gorchakovning qatʼiyati.

Yevropada anglo-rus munosabatlari. Angliyaning Oʻrta Osiyo masalasidagi qarashlari. Rossiyaning mustamlakachilik kurashi. Manfaatlarning toʻqnash kelishi. Turkiston general-gubernatorligining oʻrni. Oʻrta Osiyoda ingliz missiyalarining faoliyati. Afgʻoniston masalasi. Sheralixonning talablari. «Betaraf hudud». Bitimlarni talqin qilish borasidagi qarama-qarshiliklar. Ingliz diplomatiyasining talablari. Rus hukumatining yon berishi. Xivani bosib olinishi. Gorchakov memorandumini. Oʻrta Osiyoni boʻlib olish masalasida Dizraelining taklifi. Harakatlar erkinligini saqlab qolish.

Qo‘qon xonligini qo‘shib olinishi. Norsbrukning iste‘foga chiqishi. Littonning talablari. Seralixonning Kaufmanga yozgan xati. Turkmanistonda ingliz va rus ekspansiyalari.

Parij sulhi shartnomasi moddalarining bekor qilinishi va Bolqonda Rossiya siyosatining o‘zgarishi. Turk sultoniga qo‘yilgan talablar. Turklarning Bolgariyaga yurishi. Harbiy safarbarlikning boshlanishi. Urush e‘lon qilish to‘g‘risidagi manifest. Rus-turk urushiga Angliyaning munosabati. Rus elchisiga notaning taqdim etilishi. Konstantinopol va bo‘g‘ozlar masalasi. Angliya-Avstriya muzokaralari. Harbiy harakatlarning borishi. Turklarning cheklanishi. Plevnani usmonli turklar tomonidan zabt etilishi. Londondagi kayfiyat. Andrashining takliflari. Rus armiyasining muvaffaqiyatlari. Turkiya Angliyaning amaliy yordamiga ega bo‘lmadi. Turkiya vositachilik qilinishini so‘raydi. Rus-turk muzokaralari. San-Stefano kelishuvi. Berlin kongressining tayyorlanishi. Kongressdagi diplomatik kurash. Kongress natijalari.

“Ochiq eshiklar” siyosati. Imperialistik davlatlar o‘rtasida ziddiyatlarning keskinlashuvi. Uchlar ittifoqi va Antantaning tashkil topishi. Marokashdagi dastlabki siyosiy inqiroz. Bosniya inqirozi va buyuk davlatlarning munosabatlari. Marokashdagi ikkinchi siyosiy inqiroz. Italiya-Turkiya urushi va uning oqibatlari. Bolqonda ziddiyatlarning keskinlashuvi. Bolqon ittifoqining tashkil topishi. Birinchi Bolqon urushi. Ittifoqchilar o‘rtasidagi qarama-qarshiliklar va Ikkinchi Bolqon urushi. Harbiy havfning kuchayishi. Saraeva qotilligi va iyul siyosiy inqirozi. Birinchi jahon urushining boshlanishi.

Yevropada Ispaniya gegemonligining Fransiya gegemonligi bilan almashinuvi, Fransiya qiroli va dvoryanlarning mutlaq monarxiyasi, Genrix IV diplomatiyasi, Syullining “Davlat xo‘jaligi asoslari” kitobi, Kardinal Rischele (1624-1642) diplomatiyasi, Yevropada 30 yillik urush Lyudovik XIV diplomatiyasi va urushlari, Nimvigen tinchlik shartnomasi “Uzoq parlament” diplomatiyasi, Qirol Karl I ning qatl etilishi Oliver Kromvel diplomatiyasi, Kardinal Mazerini diplomatiyasi, Angliyadan Sen-Jon va Streklend elchiligi (Gollandiyaga), Navigatsion akt, Angliya va Gollandiya urushi (1652-1654), 1654 yil 28 aprelda Angliya va Shvesiya o‘rtasidagi, 1654 yil sentabrda Daniya va Angliya o‘rtasida imzolangan ittifoq traktatlari, Yangi Dunyoga (Amerika) Pena ekspeditsiyasining yuborilishi, mustamlakachilik siyosatining kuchayishi, Angliya va Fransiya raqobatining kuchayishi.

Napoleon Bonapart diplomatiyasining bosqinchilik xarakteri, Yevropada Napoleon Bonapart, urushlari, Konsullik davrida Napoleon Bonapart diplomatiyasi, Suverovning Shimoliy Italiyadan ketishi, Fransiya qarshi 2-koalitsiyaning mag‘lub bo‘lishi va Amen tinchlik shartnomasi, Rossiyada imperator Aleksandr I ning hokimiyat tepasiga kelishi, Fransiya va Rossiya, Rossiya va Angliya o‘rtasidagi muzokaralar, 1802 yilda Fransiya Elba, Pemant va Parmaning qo‘shib olinishi, Angliya-Rossiya ittifoqi va 3-koalitsiyaning tuzilishi, 1804 yil Londonga Aleksandr I ning N.N.Novosilsev elchiligi, 1805 yil 11 aprelda imzolangan Angliya-Rossiya ittifoq shartnomasi. Napoleon tomonidan 3-koalitsiyaning parchalanishi. Napoleonning Yaqin va O‘rta Sharq borasidagi diplomatiyasi, 4-koalitsiyaning tuzilishi. Prussiyaning Iena va Auershtedtdagi

mag'lubiyatlari, 1806 yil 21 noyabrda Angliyaga qarshi qit'a qamalining e'lon qilinishi, Tilzit sulhi (1807 yil 25 iyun) va Rossiya-Fransiya ittifoqi, 5-koalitsiyaning parchalanishi va Avstriyaning yangi mag'lubiyati. 1812 yilgi Fransiya-Rossiya urushi va Napoleon diplomatiyasining inqirozi. 1812 yilgi urushda Fransiya va Rossiyaning diplomatik kurash, 6-koalitsiyaning tuzilishi va Napoleon diplomatiyasining halokati, Shomon traktat, Napoleon imperiyasining inqirozi va Burbonlar sulolasi restavratsiyasi.

Vena kongressi (1814 yil oktabr – 1815 yil iyun). Metternixning faoliyati. Imperator Aleksandr I ning maqsadi. Angliyadan lord kestlarining qarashlari. Fransiya qiroli Lyudovik XVIII. Fransiya vakili knyaz Taleyronning diplomatik faoliyati. Venada buyuk davlatlarning maqsadi. Kongressning Polsha, Saksoniya masalasi. Avstriya, Fransiya va Angliyaning Rossiyaga va Prussiyaga qarshi maxfiy kelishuvi. Germaniya ittifoqining boshqarilishi muammosi. Napoleonning "100 kuni" (1815 yil 20 mart – 28 iyun). Vena kongressi qarorlari. Rossiya, Avstriya, Fransiya, Angliya va Prussiyaning asosiy maqsadlari. Vena reglamenti shartnomasi. Rossiyaning Yevropa "jandarmi" vazifasi. "Muqaddas ittifoq"ning tuzilishi. Muqaddas ittifoqning Aaxen, Tronpau (Opava), Laybax (Lyublyan) va Verona kongresslari. "Muqaddas ittifoq" faoliyatining tugashi.

Malkolm missiyasi va 1801-yildagi ingliz-eron shartnomasi. 1804-1813-yillardagi Rossiya-Eron urushi. 1794-yilda Eronning Xojalar sulolasi hokimiyati ostida birlashuvi. Napoleon Bonapart va imperator Pavel I ning Hindiston masalasidagi kelishuvi. Ost-Indiya kompaniyasining Eron, O'rta Osiyo va Afg'oniston masalasidagi siyosati. Fatx Alishohning Angliya bilan yaqinlashish siyosati. 1805 yilda Eronga Turkiya orqali fransuz zobiti Jober boshliq missiyasi. 1807-yilgi Finkenshteyn shartnomasi. Eron masalasida ingliz-fransuz raqobati va 1807-1811-yillardagi Gardan va Jons missiyalari. 1813-yilda Rossiya va Eron o'rtasidagi Guliston tinchlik shartnomasi hamda Britaniya diplomatiyasi. 1814 yildagi Angliya va Eronning Rossiyaga qarshi yangi ittifoq shartnomasi. Britaniya va yangi rus-eron urushi, 1828-yilgi Turkmanchoy tinchlik shartnomasi. O'rta Osiyo xonliklariga darvoza – Hirot masalasi. Amir Do'st Muhammad diplomatiyasi. Afg'onistonga Peterburgdan ad'yutant Vitkevich elchiligi. 1839-1842-yillardagi ingliz-afg'on urushi davrida Britaniya diplomatiyasi. XIX asr birinchi yarmida O'rta Osiyo xonliklari masalasida ingliz-rus raqobati 1825 yilda Buxoroga Murkroft va Trebek missiyasi. 1833-yildagi Byorns missiyasi. 1840-yil Xivaga Abbot va Shekspir missiyasi.

Fuqorolar urushi (1861-1865)dan keyin AQSh ning xalqaro ahvoli. Uzoq Sharq masalasida AQSh diplomatiyasi. Lotin Amerikasida AQSh sarmoyasining o'sib borishi va ekspansiyasi. Xitoyning buyuk davlatlar tomonidan taqsimlanishida AQSh ning diplomatik va harbiy aralashuvi. Ispaniya-Amerika urushining diplomatik tayyorlanishi. Bojxona tariflari va ularning monopoliyaga xizmat qilishi. Amerika imperializmining maqsadi. Klivlend davrida Amerika diplomatiyasi. XIX asr oxiri va XX asr boshlarida AQSh ning xalqaro ahvoli. Mak-Kinli hukumatining diplomatiyasi. Ispaniya-Amerika urushiga Yevropa davlatlarining kollektiv munosabati. Ispaniya-Amerika tinchlik muzokaralari. Kuba hamda Filippin milliy hukumatlarining diplomatiyasi.

1894-1895 yillardagi Xitoy-yapon urushi va Simonaseka tinchlik shartnomasi. Xitoy- Yaponiya aloqalarida Fransiya va Germaniyaning munosabati. Xitoyda rus diplomatiyasining muvaffaqiyatlari. Xitoyni bo‘lib olish masalasida buyuk davlatlar raqobati. Xitoyga nisbatan “ochiq eshiklar” siyosati (Xey doktorinasi). Rus- yapon urushi arafasida xalqaro vaziyat, Xitoydagi xalq norozilik harakatlari. Angliya-Yaponiya ittifoq shartnomasi va Ito Xirobumi missiyasi. Rossiya chorizmining Uzoq Sharq masalasidagi diplomatiyasi. Xitoyda xorij kapitalining hukmron mavqega erishuvi. Rus-yapon urushining boshlanishi va uning xalqaro munosabatlarga tasiri. Rus-yapon urushiga buyuk davlatlarning munosabati. AQSh prezidenti Ruzveltning rus-yapon urushida vositachilik siyosati va diplomatiyasi. Koreyaning mustaqilligi masalasida Taft-Kosura kelishuvi. Portsmut tinchlik shartnomasi.

Italiya-Turkiya urushi va uning Bolqon davlatlari uchun siyosiy tasiri. Bolqon blokining vujudga kelishida Rossiyaning o‘rni. Serbiya va Avstriya-Vengriya qarama-qarshiligining kuchayib borishi. Albaniya masalasida Italiya va Avstriya-Vengriya qarama-qarshiligi. Bolqon davlatlari masalasida Rossiya va Avstriya-Vengriya qarama-qarshiligi va diplomatiyasi. 1912 yil 13 martdagi Bolgariya-Serbiya ittifoq shartnomasi. 1912 yil 16 iyuldagi Fransiya-Rossiya dengiz shartnomasi. 1912 yil avgustda Peterburgdagi Rossiya-Fransiyaning Bolqon masalasidagi muzokaralari. Birinchi Bolqon urushining diplomatik tayyorlanishi. 1912 yil dekabrda Londonda elchilar muzokarasi. Birinchi Bolqon urushining umumiy yakunlari. Ikkinchi Bolqon urushiga Yevropa davlatlarining munosabati. Buxarest tinchlik shartnomasi (1913 yil 10 avgust). 1913-yil oxiri va 1914-yil bogshlarida Bolqon masalasi xalqaro munosabatlarda. Liman fon Sanders missiyasi. Birinchi jahon urushi arafasida Qora dengiz bo‘g‘ozlari muammosi.

Ispaniya-Amerika urushining umumiy yakunlari, AQSh uchun ahamiyati, unga Yevropa davlatlarining munosabati va AQSh ning imperialistik rejalari. Xitoyga nisbatan «ochiq eshiklar» siyosati yoki “Xey doktrinasi”. Kuba, Puerto Riko, Filippin va Guamning bosib olinishi xalqaro munosabatlarda AQShning Yevropa davlatlari bilan ikki tomonlama va ko‘p tomonlama hamkorligi. Uzoq Sharq masalasida AQSh va Rossiya qarama-qarshiligi. Panama kanali masalasida Angliya-Amerika shartnomasi. AQShning Panamani anneksiya qilishi va uning xalqaro munosabatlarga ta’siri. Venesuela masadasida Angliya-Germaniya maqsadlariga AQShning munosabati. Karib dengizi havzasida AQSh manfaatlarining o‘sib borishi. Dominikan respublikasining AQSh kapitaliga qaramligi. Lotin Amerikasi davlatlari uchun «katta to‘qmoq» siyosati. AQShning dollar diplomatiyasi. Birinchi jahon urushi arafasida AQSh hukumatining Yevropadagi voqealarga munosabati. Bo‘lingan dunyoni qaytadan bo‘lish uchun kura shva unda AQShning ishtiroki. Prezident Vudro Vilson diplomatiyasi. AQSh hukumatining «Antanta» va “Uchlar ittifoqi” bilan siyosiy hamda diplomatik aloqalari.

Birligi jahon urushida kuchlarning bo‘linigi. Har ikala imperialistik guruhning harbiy tayyorgarligi va harbiy potensiali. 1914-yil yozida xalqaro holat va Yaqin Sharqdagi siyosiy vaziyat. 1913-1914-yillarda Angliya-Germaniya munosabatlari va diplomatiyasi. Germaniya imperializmining urushni boshlashga

qaror qilish. Saraevodagi qotillik. Avstriya-Vengriya taxt vorisi Frans-Ferdinandning o'limi masalasida Potsdamdagi muzokaralar. Eduard Greyning diplomatik faoliyati. Puankarening Peterburga kelishi va Avstriya-Vengriyaning Serbiyaga ultimatum. Serbiya va Avstriya-Vengriya munosabatlarida Angliya, Fransiya, Rossiya va Germaniyaning pozitsiyalari. Germaniyaning Rossiyaga ultimatum. Birinchi jahon urushining boshlanishi va uning xalqaro munosabatlarga ta'siri. Germaniya qo'shinlarining Belgiyaga bostirib kirishi.

XX asr boshlarida harbiy-siyosiy ziddiyatlari va jahon mamlakatlari rivojlanishi tarixining tizimli tahlili fani bo'yicha:

I va II jahon urushi oralig'idagi yillarda Germaniya tarixi tarixshunosligi va manbashunosligi. Germaniyada noyabr inqilobi va uning natijalari. Veymar Respublikasining ichki va tashqi siyosati. Jahon iqtisodiy inqirozi yillarida Germaniya. 1932 yildagi saylovlar va uning natijalari. 1933-yilda A. Gitlerning hokimiyat tepasiga kelishi va Veymar Respublikasining qulashi. 1933-1939 yillarda Germaniyada totalitarizmga asoslangan siyosiy sistemaning mohiyati. Ribbentrop-Molotov pakti.

I jahon urushidan so'ng Fransiyaning iqtisodiy taraqqiyoti. Versal-Vashington sistemasining vujudga kelishi va unda Fransiyaning tutgan o'rni. 1924-1929 yillarda Fransiya. Radikallar va sotsialistlar partiyalaridan tuzilgan "so'l blok" hukumatining faoliyati. Fransiya fashistik tashkilotlarning paydo bo'lishi va ularning faollashuvi. 1934-yil fevral voqealari. Fashizmga qarshi kurashda xalq frontining vujudga kelishi, xalq frontining dasturi. 1936-yildagi saylov va uning natijasi. II jahon urushi arafasida Fransiya va xalq frontining tarqab ketishi.

Urushdan keyingi iqtisodiy-siyosiy inqiroz yillarida Italiya. Italiyada fashizmning paydo bo'lishi va hokimiyat tepasiga kelishi sabablari. Italiyada totalitar tuzumning o'rnatilishi. II jahon urushi arafasida Italiya.

II jahon urushi arafasida Sovet davlatining tashqi siyosati. Sovet imperiyasining shakllanishi, totalitar tuzumning vujudga kelishi. Stalin diktaturasi. Sovet davlatining tashqi siyosati.

II jahon urushi arafasida xalqaro munosabatlar. Myunxen kelishuvi.

II jahon urushining tarixshunoslikda yoritilishi. II jahon urushining kelib chiqish sabablari va uning davrlari. Fashistlar Germaniyasining Polshaga hujumi va ikkinchi jahon urushining boshlanishi. G'arbiy frontdagi "G'alati urush". Yevropadagi harbiy harakatlar. Germaniya fashizmining Sovet Ittifoqiga hujumi. AQShning ikkinchi jahon urushiga kirishi. Ikkinchi frontning ochilishi. Moskva-Tehron-Qrim konferensiyalari. Fashistlar Germaniyasining tor-mor qilishini. BMTning tuzilishi. Berlin konferensiyasi. Yaponiyaning tor-mor etilishi va II jahon urushining yakuni. "Sovuq urush": mohiyati va oqibatlari.

II jahon urushidan so'ng Germaniyada vujudga kelgan g'arbiy va sharqiy zonalar. 1950-yilda GFRning ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyoti. 1969-yilgi saylovlar va V.Brant boshchiligidagi GSDPning hokimiyat tepasiga kelishi. G.Kol hukumatining ichki va tashqi siyosati. 1989-yildagi Sharqiy Yevropa mamlakatlaridagi tanazzul va Germaniyaning birlashuvi. XX asr oxiri XXI asr boshlarida Germaniya.

II jahon urushidan soʻng AQSh. G.Trumenning ichki va tashqi siyosati. 1952-yildagi prezident saylovlari va respublikachi D. Eyzenxauerning gʻalabasi. 1962-yildagi Karib inqirozi va Sovet-Amerika munosabatlari. 1968-yil prezident saylovlarida R.Niksonning gʻalabasi. R.Reygan va J.Bush prezidentlik yillarida Sovet-Amerika munosabatlari. XX asr oxiri XXI asr boshlarida AQSh.

II jahon urushidan soʻng Angliya. XX asrning 50-60 yillarda Angliya ichki va tashqi siyosati. 1978 yildagi saylovlarda konservatorlarning hokimiyat tepasiga kelishi. M.Tetcherning ichki va tashqi siyosati. XX asr oxiri XXI asr boshlarida Angliya.

II jahon urushidan soʻng Italiya. 1946-yil 2-iyundagi davlat tuzumi toʻgʻrisidagi referendum, Italiya respublikasining taʼsis etilishi. 1950-1960 yillardagi Italiyaning iqtisodiy-siyosiy taraqqiyoti. XX asrning soʻnggi choragida Italiya.

Osiyo mamlakatlari eng yangi zamon davrida. 1946-1949 yillardagi xalq ozodlik urushi va Xitoydagi xalq inqilobining gʻalabasi. Xitoyda “Katta sakrash”, “Xalq kommunasi”, “Madaniy inqilob”. 1979-1996-yillarda Xitoy Xalq Respublikasi. XX asr oxiri XXI asr boshlarida Xitoy.

II jahon urushidan keyin Yaponiyaning siyosiy, ijtimoiy-iqtisodiy ahvoli. XX asr soʻnggi choragida Yaponiya.

1947 yil Hindiston ittifoqi va Pokistonning tashkil topishi. Mustaqillik qoʻlga kiritgandan keyin davrda Hindiston. J.Neruning ichki va tashqi siyosati. Hozirgi davrda Hindiston taraqqiyoti.

ADABIYOTLAR RO'YXATI:

O'rta asrlar Yevropasi tarixi tarixshunosligi va manbashunosligining dolzarb masalalari:

1. Mirziyoyev Sh.M. Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. – Toshkent: O'zbekiston, 2017.
2. История средних веков (Под ред. З.В.Удалсовой и С.П.Карпова 1-2 ч.). – М., Высшая школа. 1991.
3. История средних веков Под ред. З.В.Удалсовой и С.П.Карпова. 1-2 ч. – М., Высшая школа. 1991.
4. История средних веков. Под ред. З.В.Удалсовой. част 1-2. – М. Высшая школа. 1991.
5. История средних веков. Под ред. С.П.Карпова. част III М. МГУ. 2001.
6. История стран Азии и Африки в средние века. 1-2 ч. Высшая школа, 1988.
7. История стран Азии и Африки в средние века. – М., 1988.
8. Kurbangalieva R.R. O'rta asrlar tarixi O'quv qo'llanma. – T., Uchpedgiz, 1991.
9. Kurbangalieva R.R. O'rta asrlar tarixi. o'quv metodik qo'llanma. – T., 1991.
10. Люблинская А.Д. Источниковедение истории средних веков. – Л., Госиздат. 1955.
11. Салическая правда. Т. Пер. Н.П.Гратсианского. М., Учпедгиз. 1950.
12. Semenov V.R. O'rta asrlar tarixi. – М., 1972.
13. Salimov T. Jahon tarixi. – T.: "O'zbekiston", 2014.
14. O'rta asrlar tarixi fanidan o'quv uslubiy majmua. – Samarqand, 2012
15. O'rta asrlar tarixi. V.P.Semenov. – T.: "O'qituvchi", 1973.
16. Хрестоматия по истории средних веков (Под ред. Н.П.Гратсизинского и Д.Сказкина. 3-е изд. – М., Наука. 1966.

Qo'shimcha adabiyotlar:

17. Басовская Н.И. Столетняя война 1337-1453 гг. – М., 1985.
18. Бессмертный Ю.Л. Феодалная деревня и рынок в Западной Европе XII-XIII вв. – М., 1969.
19. Блок М. Характерные черты французской аграрной истории. – М., 1957.
20. Болшоков О.Г. История Халифата. М., 1989.
21. Буданова В.П. Готы в эпоху Великого переселения народов. – М., 1990
22. Виргинский В.С. Очерки истории науки и техники XVI-XIX веков. – М., 1984.
23. Григулевич И.Р. Инквизиция. 3-е изд. – М., 1985.
24. Германия в эпоху Реформации и Великой крестьянской войны. – М., 1962.

25. Городская жизнь в средневековой Европе. – М., 1982.
26. Гратсианский И.П. Парижские ремесленные цехи в XII-XIII вв. – Казан. 1991.
27. Гутнова Е.В. Возникновение Английского парламента. – М., 1980.
28. Дмитриева О.В. Елизавета I. – М., 1998.
29. Дониини Л. У истоков христианства. – М., 1979.
30. Заборов М.А. Крестовые походы на Востоке. – М., 1980.
31. Заборов М.А. Папство и крестовые походы. – М., 1960.
32. История стран Азии и Африки в Средние века. Ч. 1, – М., 1988.
33. Карсавин Л.П. Моношество в средние века. – М., 1992.
34. Колесникий Н.Ф. «Священная Римская империя»: притязания и действительность. М., 1977. Кудрявцев А.И. Испания в средние века. – Л., 1987.
35. Корсунский А.Р., Гюнтер Р. Упадок и гибель Западной Римской империи и возникновение германских королевств. (до сер. VI в.) – М., 1984.
36. Котелникова Л.А. Феодализм и город в Италии в XII-XV вв. – М., 1987.
37. Культура Возрождения и общество. – М., 1986.
38. Лазинский С.Г. История папства. – М., 1986.
39. Левиский Я.А. Город и феодализм в Англии. – М., 1987.
40. Развитие капиталистической мануфактуры в Англии и Германии XVI-XVII вв. – М., 1981.
41. Райсес В.И. Жанна д'Арк факты, легенды, гипотезы. – Л., 1982.
42. Средневековое городское право XII-XIII вв. Саратов. 1989.
43. Тридцатилетняя война. – Л., 1961.
44. Фроянов И.Я. Киевская Русь. – М., 1990
45. Хачатурян Н.А. Возникновение Генеральных Штатов во Франции. – М., 1976.
46. Чистозванова А.Н. Нидерландская буржуазная революция XVI века. – М., 1984.
47. <http://www.ziyonet.uz>.
48. <http://www.ucr.edu/h-gig/horuslinks.html>
49. <http://eyglish-www.hss.cmu.edu/history/>
50. <http://classocs.mit.edu>.
51. www.history.ru
52. <http://www.ancienthistory.spb.ru/>
53. <http://www.eu.spb.ru/history/index.htm>.
54. <http://history.hanover.edu/texts.htm>.

Yangi va eng yangi davr tarixshunosligi va manbashunosligining asosiy yo'nalishlari:

1. Новая история стран Европы и Америки. Второй период / Под ред. Е.И.Юровской и И.М.Кривогуза. – М., 1998.
2. Новая история стран Европы и Америки. Первый период / Под ред. Е.И.Юровской и И.М.Кривогуза. – М., 1998.

3. Новая история стран Европы и Америки. Первый период. / Под ред. А.В.Адо. – М., 1986.
4. Новая история. Второй период. / Под ред. Е.Йе.Юровской и И.М.Кривогуза. – М., 1984.
5. Янги тарих / Б.Ф.Поршнев тахрири остида – Т., 1967, т. I.
6. Янги тарих / И.С.Галкин тахрири остида. – Т., 1964, т. III.

Qo'shimcha adabiyotlar:

7. Барг М.А. Кромвел и его время. – М., Уч.пед.издат РСФСР, 1960.
8. Бард М. сивилизатсионный подход к истории. 1991.
9. Бебел А. Из моей жизни. – М.: Наука, 1963.
10. Белявская И. Буржуазный реформизм в США. 1900-1914. – М., Наука, 1968.
11. Бисмарк О. Мысли и воспоминания. В 3-х томах. – М., Госполитиздат, 1940-1941.
12. Буржуазные революции XVIII-XIX вв. в современной зарубежной историографии. М.: Высшая школа, 1986.
13. Виппер Р.Ю. История нового времени. – М.: Черо, 1999.
14. Война за независимость и образование США. Под ред. Севастьянова Г.Д. М.: Высшая школа, 1976.
15. Галкин И.С. Создание Германской империи. М.: Высшая школа, 1986.
16. Германская история в новое и новейшее время. Под ред. С.Д.Сказкина в 12 томах. Т.1-2. – М.: Наука, 1970.
17. Дементев И.П. Некоторые проблемы историографии нового и новейшего времени. Новая и новейшая история, 1990, №4.
18. Иванов Р.Ф. Авраам Линколн и гражданская война в США. – М.: Высшая школа, 1964.
19. История дипломатии в 5-ти томах. – М.: Наука, 1959-1960.
20. История Ирландии. Отв.ред Л.И.Голман. – М.: Наука, 1980.
21. История Италии. В 3-х томах. – М.: Наука, 1970-1971.
22. История Парижской Коммуны. 1871. – М., Наука, 1971.
23. История США. В 4-х томах. – М.: Наука, 1980-1987.
24. История Франции. Подрук. А.З.Манфреда в 3-х томах. – М.: Наука, 1972-1973.
25. Кертман Л.Г. География, история и культура Англии. М.: Высшая школа, 1979.
26. Кертман Л.Йе. Джозеф Чемберлен и сыновья. – М.: Мысл, 1990.
27. Манфред А.З. Наполеон Банопарт. – М.: Мысл, 1974.
28. Манфред А.З. Образование русско-французского союза. – М.: Высшая школа, 1975.
29. Михайлов М.И. Проблемы германской революции 1848 г. – М.: Наука, 1985.
30. Освободительное движение народов Австрийской империи. Возникновение и развитие. – М.: Наука, 1980.
31. Принсер Д. Жорж Клемансо. – М., Мысл, 1983.

32. Ревуненков В.Г. Очерки по истории Великой Французской революции. Якобинская диктатура и ее крушение. – Л., ЛГУ, 1983.
33. Ревуненков В.Г. Очерки по истории Великой Французской революции. Падение монархии. – Л., ЛГУ, 1982.
34. Рубинштейн Е. Крушение австро-венгерской монархии. – М.: Наука, 1963.
35. Сказкин С.Д. Конес Австро-русско-германского союза. – М.: Наука, 1974.
36. Собул А. Первая республика. 1792-1804. – М.: Наука, 1974.
37. Тарле Е.В. Наполеон. Соч.в 12 томах. Т.7. АН СССР. 1957-1962.
38. Уткин А.И. Дипломатия Вудро Вилсона. – М.: Наука, 1989.
39. Хвостова К.В. К вопросу об историческом познании. Новая и новейшая история, 1933, №3.
40. Хидоятов Г.А. Из истории англо-русских отношений в Средней Азии. – Т.: Фан, 1969.
41. <http://English-www.hss.cmu.edu/history/>.
42. <http://www.ukans.edu/history/VL/>
43. www.history.ru
44. <http://www.eu.spb.ru/history/index.htm>.
45. <http://library.byu.edu/-rdh/euridocs>
46. <http://history.hanover.edu/texts.htm>.

XX asr boshlarida harbiy-siyosiy ziddiyatlari va jahon mamlakatlari rivojlanishi tarixining tizimli tahlili:

1. История новейшего времени стран Европк и Америки (1918-1945). Под ред. Проф. Е.Ф.Язкова, – М., 1969.
2. История стран Азии и Африки в новейшее время. – М., Наука. 1976
3. Каримов И.А. Тарихий хотирасиз келажак йўқ. – Т., “Шарқ”, 1998.
4. Новейшая история стран зарубежного Востока. – М., Восточная литература. 1957.
5. Новейшая история стран зарубежной Азии и Африки. – Л., Наука, 1983.
6. Нуриддинов З.Р. Ғарб мамлакатларининг энг янги тарихи (1917-1939). – Т., 1963.
7. Язков Е.Ф. История стран Европы и Америки в новейшее время. 1918-1949 гг. – М., 2000.

Qo‘shimcha adabiyotlar:

8. Африка в 70-80-ые годы. – М., Наука, 1980.
9. Восток рубеж. 80-х годов. – М., Наука, 1983.
10. Всемирная история в 12-ти томах. – М., Политиздат. 1960.
11. Всемирная история в 12-ти томах. – М., Политиздат. 1960.
12. Зарубежный Восток и современность. – М., Наука, 1980.
13. Ивонийан Е.А. От Джорджа Вашингтона Джорджа Бусха. Белый дом и пресса. – М., 1991.

14. Ислам в современной политике стран Востока (конес 70-х насхало 80-х годов XX в.). – М., Наука, 1980.
15. Истийа Ветнама в новейсхее времяа 1917-1965. – М., Наука, 1970.
16. Истийа дипломатии в 5-ти томах. – М., Наука, 1959-1060.
17. Истийа дипломатии в 5-ти томах. – М., Наука, 1959-1960.
18. Истийа Ирландии. Отв. Ред. Л.И.Голман. – М., Наука, 1980.
19. Истийа Ирландии. Отв. Ред. Л.И.Голман. – М., Наука, 1980..
20. Истийа Италии в 3-х томах. – М., Наука, 1970-1971.
21. Истийа Италии в 3-х томах. – М., Наука, 1970-1971.
22. Истийа Китаа с древнейсхих времен до насхих дней. – М., Наука, 1974.
23. Истийа Китаа с древнейсхих времен до насхих дней. – М., Наука, 1974.
24. Истийа ССхА в 4-х томах. М., Наука, 1980-1987.
25. Истийа Франсии. Под рук. А.З.Манфреда в 3-х томах. – М., Наука, 1972-1973.
26. Истийа Франсийа. Под рук. А.З.Манфреда в 3-х томах. – М., Наука, 1972-1973.
27. Кирей Н.И. Алжир и Франсийа 1962-1971. – М., 1973.
28. Китай после «Културной револйусии». – М., Наука, 1979.
29. Китайскайа Народнаа Республика: политика, економика, култура 1973 г. – М., Наука, 1990.
30. КНР на путях реформ. – М., Наука, 1989 (перевод с китайского).
31. Крустйанко М.И. Йапонийа в системе Восток-Запад: политика, економика. – М., Наука, 1991.
32. Малков В.Л. Рузвелт Ф. Проблемы внутренней политики и дипломатии. – М., 1988.
33. Молсханов А.И. Генерал де Голл. – М., 1988.
34. Мосханов Н.Н. Схетвертайа республика. – М., 1968.
35. Мухин А.И. Австрия. – М., 1979.
36. Мухин А.И. Австрия. – М., 1979.
37. Никифоров А.В. Община и государство в Трописхеской Африке. – М., Наука, 1991.
38. Новейсхайа истийа арабских стран Азии. – М., Наука, 1988.
39. Новейсхайа истийа Индии. – М., Востосхнаа литература, 1959.
40. Новейсхайа истийа Китаа, 1928-1943 гг. – М., Наука, 1984.
41. Новейсхайа истийа Китаа. 1917-1970 гг. – М., Наука, 1972.
42. Новейсхайа истийа Китаа. 1917-1970 гг. – М., Наука, 1972.
43. Новейсхайа истийа Китаа. 1928-1943 гг. – М., Наука, 1984.
44. Новиков Г.Н. Голлизм после де Голля. – М., 1984.
45. Политисхеские сдвиги в странах Запада. – М., 1989.
46. Развивайущайасйа Азия. – М., Наука, 1970.
47. Розалиев Й.Н. Новаа и новейсхайа истийа стран Азии и Африки. – М., Наука, 1987.

48. Розалиев Й.Н. Новайа и новейсхайа историйа стран Азии и Африки. – М., Наука, 1987.
49. Розалиев Й.Н. Економическая история Туреской Республики. – М., Наука, 1980.
50. Саидбаев Т.С. Ислам и общество. – М., Наука, 1978.
51. Саттаров Т.С. Нефт и антиимпериалистическая борьба. – Т., Фан, 1974.
52. Сиёсий партиялар. Справосник. – Тошкент, 1968.
53. Сиёсий партиялар. Справосник. – Тошкент, 1968.
54. Смирнов В.П. Движение сопротивлений во Франции. – М., 1979.
55. Смирнов В.П. Новейшая история Франции. – М., 1979.
56. Смирнов В.П. Новейшая история Франции. – М., 1979.
57. Трухановский В.Г. Антони Иден. – М., 1976.
58. Трухановский В.Г. Антони Иден. – М., 1976.
59. Трухановский В.Г. Уистон Черчилл. – М., 1977.
60. Трухановский В.Г. Уистон Черчилл. – М., 1977.
61. Ундаоннов И.Н. Рузвелт. Черчилл и второй фронт. – М., Наука, 1965.
62. Уткин А.И. Дипломатия Вудро Вилсона. – М., 1989.
63. Фомисхева Й.А. Внешняя политика Тайланда. – М., Наука, 1991.
64. Холохов К.А. Внешняя политика пятой республики. – М., 1976.
65. Экономика КНР в 80-году. – М., Наука, 1991.
66. Йуго-Восточная Азия в мировой истории. – М., Наука, 1987.
67. Япония. Ежегодник. 1972. – М., Наука, 1990.
68. [http:// Yenglis'h-www.hss.cmu.edu/history/](http://Yenglis'h-www.hss.cmu.edu/history/).
69. [http:// www.ukans.edu/history/VL/](http://www.ukans.edu/history/VL/)
70. [www. history.ru](http://www.history.ru)
71. <http://www.eu.spb.ru/history/index.htm>.
72. <http://library.byu.edu/-rdh/euridocs>
73. <http://history.hanover.edu/texts.htm>.
74. [http:// Yenglis'h-www.hss.cmu.edu/history/](http://Yenglis'h-www.hss.cmu.edu/history/).
75. [http:// www.ukans.edu/history/VL/](http://www.ukans.edu/history/VL/)
76. [www. history.ru](http://www.history.ru)

**SHAROF RASHIDOV NOMIDAGI
SAMARQAND DAVLAT UNIVERSITETINING TAYANCH
DOKTORANTURA IXTISOSLIKLARIGA KIRISH SINOVLARI UCHUN
MUTAXASSISLIK FANLARDAN TALABGORLARNING BILIMLARINI
BAHOLASH MEZONI**

Sinov topshirish shakli	Yozma
Ajratilgan vaqt	120 daqiqa
Savollar soni	5
Har bir savol uchun belgilangan ball	20
Eng yuqori ball	100